

[Lorentzen.]

at vedkommende lejesøgende kunne opnå en lejlighed. Denne ændring er med rette motiveret med henvisning til bevægeligheden på arbejdsmarkedet, og vi hilser derfor med tilfredshed, at den højtærede indenrigs- og boligminister i sit lovforslag har ændret dette forhold, således at det ikke længere af kommunalbestyrelsen kan kræves, at den lejesøgende har boet i kommunerne i en vis årrække. Iøvrigt vil vi gerne i det udvalg, der kommer, søge at gå videre med hensyn til indskrænkning af selve boliganvisningen, idet vi gerne ville give ejeren en større dispositionsret over ledige lejligheder end den, han har i dag, ikke fordi vi forfølger andet formål på dette punkt end den høje regering, men fordi vi tror, at det i virkeligheden er en af vejene til at gøre folk interesserede i boligbyggeri: at de får videst mulig adgang til at disponere over ledige lejligheder og ikke skal spørge både den ene og den anden.

Dernæst skal jeg tillade mig at fremsætte nogle bemærkninger først om den del af det store lovforslag, som tidligere benævntes lov om leje, hvor reglerne i dag er samlet i loven af 14. juni 1951. Jeg vil særlig beskæftige mig med to centrale punkter i lejelovsspørgsmålet, nemlig huslejestoppet og opsigelsesforbudet. Restriktioner tilsigter jo normalt en forbrugsbegrænsning, og derfor er de som regel ikke populære hos os. Men med de fornævnte restriktioner forholder det sig nærmest omvendt. Da huslejen i den gamle boligmasse kun er steget meget lidt i forhold til den indtægtsforøgelse, som størsteparten af Danmarks befolkning har fået, vil det betyde, at lejeren i dag anvender en væsentlig mindre procent af sin indtægt til husleje, end han gjorde i 1939. Det medfører igen, at han har råd til et større forbrug af andre varer; det er jo bl. a. det, vi mærker på vor handelsbalance — forøvrigt også på betalingsbalancen. Dernæst er der det særlige forhold, at dette tillige giver en øget bolig efterspørgsel. Herom kan der henvises til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, f. eks. i afsnittet „1. Befolkningsudviklingen og boligefterspørgslen“ — under kap. IV „Boligefterspørgsel og boligmangel“ — hvor der bl. a. står, at der pr. 1. januar 1953 kun manglede 20 000—25 000 lejligheder i,

at boligforsyningen var lige så god som i 1939, heri indbefattet en boligreserve af samme størrelse som i 1939. Alt under forudsætning af, at vi havde haft de samme boligvaner i dag, som vi havde i 1939.

Vi er naturligvis allesammen klar over, at lov om leje ikke som loven af 1937 alene kan henvises til en juridisk overvejelse af grænserne for rettigheder og pligter mellem udlejere og lejere, men at den i høj grad griber ind på hele det økonomiske område. Vi husker også allesammen, at baggrunden for at holde huslejeniveauet fra 1939 oprindeligt var, at man søgte at dæmme op mod en prisstigning, ikke blot på leje, men også på arbejdsløn og mange andre ting under besættelsesårene. Men vi ved tillige, at forudsætningerne er bristet. De er ikke længere tilstede, vældige prisstigninger er sat ind på alle områder, hvorfor det formentlig vil være rigtigt både af hensyn til ejerne og i hvert fald af hensyn til landets økonomi at forlade denne linie, idet det må være forfejlet og håbløst at fastholde en ganske anden prispolitik på dette område, end vi har på alle andre områder, ikke mindst hvor det drejer sig om at fastsætte arbejdslønnen.

Fortsætter vi som hidtil, det vil sige med såvidt muligt at holde lejeniveauet på 1. september 1939-niveauet, hvad ville der så ske? Så vil der før eller senere opstå en konflikt, og denne konflikt kan kun finde sin løsning i to muligheder, enten en socialisering af hele boligvæsenet eller en pludselig afvikling af restriktionerne. Venstre har hele tiden arbejdet for en gradvis afvikling, og jeg takker den højtærede boligminister for det citat, han kom med af min tale i januar måned om dette spørgsmål. Vi er klar over, at en pludselig afvikling af restriktionerne ikke er gennemførlig og ikke er ønskelig, og derfor vil vi også begynde med en etapevis, kontrolleret lejestigning, kombineret med en lempelse i opsigelsesreglerne og tillige, som jeg allerede har berørt, en forøgelse af ejerens dispositionsfrihed og med det formål, når en passende frist er gået, at komme til en endelig afløsning af de tilbageværende restriktioner.

Vi har også tidligere i det høje ting påpeget, at en ejer, der bebor den ene lejlighed i et tofamilieshus, snarest skal have sin opsigelsesret tilbage. Det er åbenlyst